بررسی رابطه کمالگرایی مثبت و منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری

مسلم عباسی - گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه سلمان فارسی کازرون، کازرون، ایران - گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه سلمان فارسی کازرون، کازرون، ایران

Moslem Abbasi - Department of Psychology, Faculty of Literature and Human Sciences, University of Salman, Persian Kazeroun, Kazeroun, Iran - - - Department of Psychology, Faculty of Literature and Human Sciences, University of Salman, Persian Kazeroun, Kazeroun, Iran -

---

ذبیح پیرانی - *گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، اراک، ایران - - گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک، اراک، ایران

Zabih Pirani - Department of Psychology, Faculty of Literature & Humanities, Islamic Azad University, Arak Branch, Arak, Iran - - - Department of Psychology, Faculty of Literature & Humanities, Islamic Azad University, Arak Branch, Arak, Iran -

---

الهه صالحی - گروه مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک. اراک. ایران - - - گروه مشاوره و راهنمایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک. اراک .ایران

Elahe Salehi - Department of counseling and guidance, Faculty of Literature and Human Sciences, Islamic Azad university of Arak. Arak. Iran - - - Department of counseling and guidance, Faculty of Literature and Human Sciences, Islamic Azad university of Arak. Arak. Iran

چکیده

اهداف: با توجه به نقش مهم متغیرهای روانشناختی بر ابعاد مختلف سلامت و عملکرد تحصیلی دانشجویان، هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه کمالگرایی مثبت و منفی بر بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری بود.

ابزار و روش ها: طرح پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه‌ی آماری مورد مطالعه در این پژوهش کلیه دانشجویان پرستاری شهر اراک بودند. نمونه پژوهش شامل ۳۶۵ نفر از دانشجویان پرستاری شهر اراک بود که به روش نمونه گیری در دسترس از دانشکده های پرستاری انتخاب شدند. برای جمع‌آوری اطلاعات از پرسشنامه کمالگرایی مثبت و منفی Terry-short و همکاران، مقیاس بهزیستی هیجانی Keyes و Magyar-Moe و پرسشنامه اشتیاق تحصیلی Fredricks و همکاران استفاده شد. برای تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چند متغیره به روش ورود استفاده شد.

یافته ها: نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد که بین کمالگرایی مثبت با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد($P < ۰/۰۱$). همچنین بین کمالگرایی منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی همبستگی منفی و در سطحی معناداری وجود دارد($P < ۰/۰۱$). با توجه به $R^۲$ تعدیل یافته، کمالگرایی مثبت ومنفی قادر به تبیین ۳۲ ٪ از واریانس اشتیاق تحصیلی و ۱۲ ٪ از واریانس بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری است.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌ی حاصل، می‌توان گفت که کمالگرایی نقش مهمی در عملکرد تحصیلی و بهزیستی دانشجویان ایفا می‌کند و نیازمند توجه هر چه بیشتر مسولان آموزشی کشور به اهمیت مباحث و مداخلات روانشناختی و مشاوره‌ای در زمینه‌تحصیلی و بهداشت روان دانشجویان و دانش‌آموزان می باشد.

واژه های کلیدی: کمالگرایی، بهزیستی هیجانی، اشتیاق، دانشجویان پرستاری

Investigate Relationship between perfectionism with Emotional well-being and academic Engagement in nurse's students

Abstract

Aims: According to the important role of the psychological variables on students various dimensions of health and academic performance, the aim of this study was investigate the relationship between the positive and negative perfectionism with Emotional well-being and academic Engagement in nurse's students.
Instrument & Methods: The Design of this study is descriptive and correlation. The statistical population of this study included all nursing students in Arak city. Research sample was consisted of 365 nursing students of Arak city, which were selected by available sampling method of faculties nursing. To data collecting from Terry-short and et al perfectionism questionnaire, Keyes & Magyar-Moe Emotional well-being scale and Fredricks and et al academic Engagement questionnaire were used. For data analysis the Pearson correlation and multivariate linear regression were used with inter method.

Findings: results of Pearson correlation showed that there is a positively and significantly correlation between positive perfectionism with Emotional well-being and academic Engagement (P <0/001). Also, there is a Negative and significantly correlation between Negative perfectionism with Emotional well-being and academic Engagement (P <0/001). According to the modified R2, the positive and negative perfectionism was able to explain %32 of the academic Engagement and %12 of emotional well-being variance in nurse's students.

Conclusion: According to the Findings of present research, can be said that perfectionism plays an important role in students' academic performance and general well-being and is requires to pay more attention of educational authorities to the importance of psychological and counseling interventions and topics in the Improved performance and promotion health of students.

Keywords:

Perfectionism, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=Perfectionism

Emotional well-being, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68008603

Motivation [http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68009042];

nurse's students Students, Nursing [http://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/68013338]

مقدمه

عملکرد تحصیلی یکی از جنبه‌های مهم زندگی دانشجویان است که می تواند تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار بگیرد، یکی از منادی مهم یادگیری که برای یادگیری و عملکرد موفق تحصیلی دانشجویان ضروری می باشد، اشتیاق تحصیلی است که نقش مهمی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان ایفا می‌کند[۱]. اشتیاق تحصیلی بر کیفیت تلاشی اشاره دارد که دانش‌آموزان و دانشجویان در زمینه-ی فعالیت هدفمند آموزشی صرف می‌کنند، تا در دستیابی به نتایج مطلوب نقش فعالی داشته باشند[۲]. مطالعات تجربی نشان

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

داده‌اند که اشتیاق تحصیلی بر مجموعه‌ای از متغییرهای تحصیلی و روانشناختی موثر است، ازجمله: باورهای دانشجو درباره‌ی توانایی‌ها و میزان کنترل خود، اهداف و ارزش‌ها و ارتباطات اجتماعی وی، احساس تعلق دانشجویان به مدرسه و دانشگاه و پیشرفت تحصیلی آنها[۳،۴]. محققان معتقدند که برای مربیان پرستاری، شناسایی عوامل انگیزشی دانشجویان پرستاری و توجه به عوامل موثر بر آن، جهت تکمیل برنامه آموزش دانشجویان و کسب نتایج مثبت ضروری به نظر می رسد[۵]. به‌طوری که پژوهش‌ها حاکی از این امر هستند که فقدان یا کمبود انگیزه و اشتیاق در پرستاران، علاوه بر پیامدهای منفی برای خود آنان می تواند آسیبی بر سلامت جامعه باشد و موجب اتلاف هزینه و زمان گردد[۳]. همچنین، پیشینه‌ی پژوهشی در خصوص دانشجویان پرستاری حاکی از مواجه این دانشجویان با چالش‌ها و عوامل استرس‌زای تحصیلی و بالینی متعددی است[۶]. تجربه تنیدگی ناشی از مسائل تحصیلی، نه تنها عملکرد تحصیلی یادگیرندگان بلکه بهزیستی ذهنی، روانشناختی و هیجانی آنها را به مخاطره می‌اندازد[۷]. بهزیستی ذهنی سه بعد هیجانی، اجتماعی و روان‌شناختی را شامل می‌گردد که بهزیستی هیجانی، رضایت از زندگی، خوشبینی و امیدواری، اعتماد به نفس، تسلط و حس کنترل، داشتن هدف در زندگی، احساس تعلق و حمایت شخصی از مهمترین جنبه‌های آن هستند [۸]. احساس بهزیستی هم دارای مولفه های عاطفی و هم مولفه های شناختی است. افراد با احساس بهزیستی بالا به طور عمده‌ای هیجانات مثبت را تجربه می‌کنند و از حوادث و وقایع پیرامون خود ارزیابی مثبتی دارند، در حالی که افراد با احساس بهزیستی پایین حوادث و موقعیت زندگی‌شان را نامطلوب ارزیابی می کنند و بیشتر هیجانات منفی نظیر اضطراب، افسردگی و خشم را تجربه می کنند[۹].

پژوهشگرانی که بدنبال بررسی عوامل مرتبط با پیشرفت تحصیلی دانشجویان بوده‌اند، به طیف وسیعی از متغیرهایی که عملکرد تحصیلی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، دست یافته‌اند. از جمله این متغیر ها کمالگرایی است[۱۰] که به عنوان یک متغیر شخصیتی و سازمان‌دهنده‌ی رفتار به در نظرگرفتن استانداردهای عملکردی غیرواقعی برای خویش و تلاش‌های بی وقفه برای کامل شدن اشاره دارد[۱۱]. Rice و Dellwo معتقدند که کمالگرایی را می توان به دو نوع تقسیم کرد: کمالگرایی مثبت و کمالگرایی منفی [۱۲]. افراد با کمالگرایی منفی مرتکب اشتباهات اساسی می شوند و دارای سطوح بالایی از خود تردیدی و خود انتقادی می باشند. این عوامل بالطبع پیش‌بینی کننده پیامدهای روانشناختی مشکل‌زا نظیر اضطراب، افسردگی، فقدان عزت نفس و شرم درونی می باشد. در مقابل کمالگرایی مثبت همبستگی معناداری با معیارهای شخصی بالا، عملکرد مطلوب و سازگاری مثبت دارد[۱۳]. پژوهش ها نشانگر شیوع بیشتر کمالگرایی در دانشجویان نسبت به افراد غیردانشجو هستند[۱۴] و نقش کمالگرایی را بر بیشتر جنبه های زندگی افراد همچون بعد روانی و تحصیلی‌شان نشان داده‌اند. بطوری که Khosropour و Nikooyi در پژوهشی نشان دادند که بین کمالگرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری رابطه مثبت معنی داری وجود دارد[۱۵]. Hoseini در پژوهشی در مورد رابطه کمالگرایی با راهبردهای مقابله ای و بهزیستی روانی پرستاران، نشان داد که از بین راهبرد-های مقابله ای بین راهبرد های مقابله مساله مدار با بهزیستی روانی همبستگی مثبت و معناداری و بین راهبرد هیجان مدار با بهزیستی روانی رابطه منفی و معناداری وجود دارد و نتایج حاکی از این بود که پرستاران مرد بیشتر از راهبرد مقابله ای مساله مدار و پرستاران زن بیشتر از راهبرد مقابله ای هیجان مدار استفاده می کردند[۱۶]. Zhang و همکاران در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که نهایی خواهی نابهنجار با ابعاد فرسودگی تحصیلی (خستگی و بدبینی) رابطه ی مثبت معنی‌داری دارد[۱۷].

باتوجه به مواجه دانشجویان پرستاری با چالش‌های تحصیلی و بالینی متفاوت[۶]، بررسی عوامل تاثیر گذار بر سلامت روان و عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری، جهت برنامه‌ریزی برای رفع این مشکلات و ارایه خدمات آموزشی و بالینی به این دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد، لذا با توجه به شیوع کمالگرایی در بین دانشجویان و وجود پیشینه پژوهشی در زمینه رابطه کمالگرایی با متغیرهای مرتبط با سلامت و عملکرد تحصیلی دانشجویان[۱۷]، در پژوهش حاضر درصدد پاسخگویی به این سوال می باشیم که آیا کمالگرایی مثبت و منفی توان پیش بینی اشتیاق تحصیلی و بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری را دارد؟

روش‌ها

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

پژوهش حاضر توصیفی از نوع پس رویدادی است. که طرح آن مطالعه همبستگی یا تحقیق علی بود. جامعه‌ی آماری مورد مطالعه در این پژوهش کلیه دانشجویان پرستاری شهر اراک بودند که در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ در شهر اراک مشغول به تحصیل در رشته‌ی پرستاری بودند. نمونه پژوهش شامل ۳۶۵ نفر از دانشجویان پرستاری شهر اراک بود که به روش نمونه گیری در دسترس از دانشکده های پرستاری انتخاب شدند. در مورد انتخاب نمونه باید اشاره کرد که در تحقیقات پس رویدادی باید هر گروه حداقل ۵۰ نفر باشد[۱۸]، لذا برای اینکه نمونه انتخاب شده نماینده واقعی جامعه باشد و پژوهش از اعتبار بیرونی بالایی برخوردار باشد، تعداد نمونه۳۶۵ نفر در نظر گرفته شد. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بودند از: دانشجوی پرستاری بودن، تمایل به شرکت در تحقیق، عدم وجود بیماری جسمانی و روانی شدید. معیارهای خروج از پژوهش نیز عبارت بودند از: دانشجوی پرستاری نبودن، افراد فارغ التحصیل یا ترک تحصیل کرده، عدم تمایل به شرکت در تحقیق و وجود مشکلات روانی و جسمانی شدید بطوری که در تمرکز و تمایل آزمودنی به پاسخگویی به سوالات اختلال ایجاد کند. ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه عبارت بودند از: پرسشنامه کمال گرایی مثبت و منفی تری شورت و همکاران، پرسشنامه اشتیاق تحصیلی فردریکز و همکاران و مقیاس بهزیستی هیجانی کیس و مگیار-مو.

پرسشنامه کمال گرایی مثبت و منفی توسط Terry-short و همکاران در ۱۹۹۵ برای سنجش سطوح مختلف کمال گرایی مثبت و منفی طراحی گردید. این مقیاس یک آزمون ۴۰ سوالی است که ۲۰ ماده آن کمال گرایی مثبت و ۲۰ ماده آن کمال گرایی منفی را می‌سنجد. پرسشنامه کمال گرایی مثبت و منفی تری شورت و همکاران در یک طیف لیکرت پنج درجه‌ای نمره گذاری می‌شود و دامنه نمرات هر آزمودنی در این مقیاس ۲۰ تا ۱۰۰ است. ضریب پایـایی بازآزمـایی این پرسش نامه در حدود ۸۶/۰ گزارش شده است[۱۹]. مقیاس بهزیستی هیجانی نیز که توسط Keyes و Magyar-Moe ساخته شده[۲۰]، از دو قسمت تشکیل شده است که دارای ۱۲ سوال است که ۶ سوال آن مرتبط با هیجانات مثبت است که نمره بالاتر نشان دهنده هیجانات مثبت بیشتر است و ۶ سوال آن مرتبط با هیجانات منفی است که نمره بالاتر نشان دهنده هیجانات منفی بیشتر است. پاسخگویی به آن بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱ (تمام مدت) تا ۵ (هیچ وقت) رتبه‌بندی می‌کنند. ۱ به معنی بدترین حالت و ۵ به معنی بهترین حالت هیجانی است. دامنه نمره از ۱ تا ۶۰ است[۲۰]. Golestanibakht ضریب همبستگی پرسش‌نامه بهزیستی ذهنی را ۰/۷۸ و مقیاس فرعی بهزیستی هیجانی را ۰/۷۶گزارش کرده است[۲۱]. ضریب همسانی درونی بر اساس آلفای کرونباخ برای کل پرسش‌نامه ۰/۸۰ و برای مقیاس‌های فرعی آن شامل بهزیستی هیجانی ۰/۸۶به دست آمده است.

همچنین برای سنجش اشتیاق عاطفی، شناختی و رفتاری دانشجویان در این پژوهش از پرسشنامه اشتیاق تحصیلی Fredricks و همکاران استفاده شده است. مقیاس اشتیاق عاطفی و شناختی توسط Fredricks و همکاران ساخته شده است که دارای ۱۴ گویه است که این گویه ها؛ سه خرده مقیاس رفتاری، عاطفی و شناختی را در میان دانشجویان اندازه‌گیری می‌کند[۲۲]. پاسخ هر کدام از گویه‌ها دارای نمرات یک تا پنج می‌باشد که از (هرگز تا در تمام اوقات) را شامل می‌شود. Fredricks و همکاران ضریب پایایی این مقیاس را ۰/۸۶ گزارش کرده‌اند. در این پرسشنامه گویه‌های ۱ تا ۴ اشتیاق رفتاری را می‌سنجد، گویه‌های ۵ تا ۱۰ اشتیاق عاطفی و گویه‌های ۱۱ تا ۱۵ اشتیاق شناختی را بررسی می‌کند[۲۲]. Abbasi و همکاران در پژوهشی بعد از ترجمه و هنجاریابی پرسشنامه حاضر بر روی دانشجویان علوم پزشکی، ضریب آلفای ۰/۶۶ برای این پرسشنامه را گزارش دادند[۲۳].

شیوه اجرای تحقیق حاضر به شیوه پرسشنامه‌ای بود که بعد از اخذ مجوزهای لازم و انتخاب جامعه و نمونه هدف، اهداف تحقیق به اعضای نمونه توضیح داده شد و بعد از کسب رضایت آگاهانه‌ی اعضای نمونه، پرسشنامه‌های تحقیق در بین اعضای نمونه توزیع گردید. داده‌های مطالعه حاضر بعد از جمع‌اوری، با استفاده از نسخه ۲۱ نرم‌افزار spss مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که بدین منظور از آزمون همبستگی پیرسون (برای بررسی رابطه کمالگرایی مثبت و منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی) و از

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

رگرسیون چند متغیره(به منظور پیش بینی واریانس اشتیاق تحصیلی و بهزیستی هیجانی براساس نمرات کمالگرایی مثبت و منفی) استفاده شد.

نتایج

جدول ۱) میانگین و انحراف استاندارد کمالگرایی، بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی

متغیر		میانگین	انحراف استاندارد
	کمالگرایی مثبت	۶۳/۲	۹/۸
	کمالگرایی منفی	۵۷/۱	۸/۱
	بهزیستی هیجانی	۳۴/۲	۴/۶
	اشتیاق عاطفی	۱۶/۸	۳/۹
	اشتیاق شناختی	۱۴/۶	۲/۶
	اشتیاق رفتاری	۱۳/۹	۳/۸

با توجه به جدول۱، میانگین (و انحراف استاندارد) به دست آمده برای متغیر کمالگرایی مثبت ۶۳/۲ (۹/۸)، کمالگرایی منفی ۵۷/۱ (۸/۱)، بهزیستی هیجانی ۳۴/۲ (۴/۶)، اشتیاق عاطفی ۱۶/۸ (۳/۹)، اشتیاق شناختی ۱۴/۶ (۲/۶) و اشتیاق رفتاری ۱۳/۹ (۳/۸)، می‌باشد.

جدول ۲). نتایج همبستگی پیرسون میان کمالگرایی مثبت با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری

متغیر	کمالگرایی مثبت	
	همبستگی	معناداری
اشتیاق عاطفی	۰/۳۰۵ **	۰/۰۰۱
اشتیاق شناختی	۰/۳۴۷ **	۰/۰۰۱
اشتیاق رفتاری	۰/۲۹۶ **	۰/۰۰۱
بهزیستی هیجانی	۰/۳۲۱ **	۰/۰۰۱

طبق نتایج جدول۲، بین کمالگرایی مثبت با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری بصورت مثبت و در سطحی معنادار همبستگی وجود دارد. به عبارتی، بین کمالگرایی مثبت با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری و همه ابعاد آن در سطح $P<۰/۰۱$ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

جدول ۳). نتایج همبستگی پیرسون میان کمالگرایی منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری

متغیر	کمالگرایی منفی	
	همبستگی	معناداری
اشتیاق عاطفی	-۰/۳۰۹ **	۰/۰۰۸
اشتیاق شناختی	-۰/۳۶۵**	۰/۰۰۴
اشتیاق رفتاری	-۰/۲۷۴ *	۰/۰۳۴

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

بهزیستی هیجانی	-۰/۴۴۲ **	۰/۰۰۰

با توجه به جدول شماره ۳ بین کمالگرایی منفی با بهزیستی هیجانی و اشتیاق تحصیلی بصورت منفی و در سطحی معنادار همبستگی وجود دارد(P <۰/۰۱).

جدول ۴). نتایج آزمون رگرسیون چندگانه (به روش ورود) برای تبیین اشتیاق تحصیلی

مدل		مجموع مجذورات	df	میانگین مجذورات	F	Sig	R	R^2	R^2 تعدیل یافته
۱	رگرسیون	۱۴/۹۱۱	۲	۷/۴۵۶	۱۳/۲۹	۰/۰۰۰	۰/۵۶۴	۰/۳۱۸	۰/۲۹۴
	باقیمانده	۳۱/۹۷۷	۹۷	۰/۵۶۱					
	کل	۴۶/۸۸۸	۹۹						

مدل		ضرایب غیراستاندارد B	ضرایب غیراستاندارد Std.E	ضرایب استاندارد Beta	t	sig
۱	عدد ثابت	۴/۹۹۴	۰/۴۴۸		۱۱/۱۴۸	۰/۰۰۰
	کمالگرایی مثبت	-۰/۱۵۰	۰/۱۰۱	-۰/۱۷۳	-۱/۴۸۸	۰/۰۰۲
	کمالگرایی منفی	-۰/۱۷۵	۰/۰۴۳	-۰/۴۸۰	-۴/۱۱۶	۰/۰۰۰

براساس نتایج حاصل از رگرسیون چندگانه و با توجه به نمره F (۱۳/۲۹) و سطح معناداری آن (Sig =۰/۰۰۰)، مدل رگرسیونی حاضر مدل مناسبی برای تبیین متغیر وابسته پژوهشی می‌باشد که با توجه به R^2 تعدیل یافته، مدل پژوهش حاضر قادر به تبیین ۳۲ درصد از اشتیاق تحصیلی است.

جدول۵). نتایج تحلیل رگرسیون چند متغیری به روش ورود برای پیش‌بینی بهزیستی هیجانی از طریق کمالگرایی مثبت ومنفی

مدل		SS	DF	MS	F	P
	رگرسیون	۷۱۵/۲۱	۴	۱۷۸/۸۰	۱۱/۰۴	۰/۰۰۰
	باقیمانده	۵۱۳۱/۲۵	۳۱۷	۱۶/۱۸		
	کل	۵۸۴۶/۴۷	۳۲۱			

مدل	متغیرهای پیش بین	R	R2	ARS	ضرایب غیر استاندارد B	ضرایب غیر استاندارد SE	ضرایب استاندارد Beta	T
	Constant	-	-	-	۱۷/۸۶	۱/۴۰	-	***۱۲/۷۶
	کمالگرایی مثبت	۰/۳۵۰	۰/۱۲۲	۰/۱۱۱	-۰/۲۶۰	۰/۰۶۹	-۰/۲۵۰	***-۳/۷۵
	کمالگرایی منفی	**۰/۳۵۰**	**۰/۱۲۲**	**۰/۱۱۱**	**-۰/۱۱۸**	**۰/۰۶۰**	**-۰/۱۲۵**	**-۱/۹۵**

P*<۰/۰۵ P**<۰/۰۱ P***<۰/۰۰۱

نتایج جدول شماره ۵ نشان می‌دهد که مقدارF مشاهده شده در سطح ۰/۰۰۱ معنادار است (F=۹/۰۱) که این امر بیانگر معنی‌دار بودن رگرسیون می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که ۱۲ درصد از واریانس بهزیستی هیجانی مجموعاً از طریق متغیرهای کمالگرایی مثبت ومنفی تبیین می‌شود (R^2=۰/۱۲۲).

بحث

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

نتایج یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که بین کمالگرایی مثبت و منفی با بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری رابطه معناداری وجود دارد. این یافته‌ها با نتایج تحقیقات Ahmadi Tahure و همکاران و Hoseini همسو است مبنی بر اینکه سطح مطلوب و بهنجار کمالگرایی باعث افزایش بهزیستی ذهنی و در نتیجه افزایش سطح بهزیستی هیجانی و سطح پایین و منفی آن موجب افت بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری می شود[۱۳، ۱۶]. با توجه به نتیجه پژوهش های دیگر، که نشان دادند کمالگرایی متوسط با کاهش اضطراب و پیشرفت تحصیلی مرتبط است[۱۵]، در تبیین رابطه کمالگرایی مثبت با بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری چنین می توان گفت که، کمالگرایی مثبت با کاهش فشار روانی وارده بر دانشجویان پرستاری می‌تواند بهزیستی ذهنی این دانشجویان را ارتقا بخشد که بهزیستی ذهنی شامل بهزیستی هیجانی هم می شود. به عبارت دیگر، احساس بهزیستی هم دارای مولفه های عاطفی و هم مولفه های شناختی است. افراد با احساس بهزیستی بالا به طور عمده‌ای هیجانات مثبت را تجربه می‌کنند و از حوادث و وقایع پیرامون خود ارزیابی مثبتی دارند، در حالی که افراد با احساس بهزیستی پایین حوادث و موقعیت زندگی شان را نامطلوب ارزیابی می‌کنند و بیشتر هیجانات منفی نظیر اضطراب، افسردگی و خشم را تجربه می کنند[۹]. دراقع، دانشجویان با سطح کمالگرایی مثبت از طریق اتخاذ اهداف منطقی و قابل دسترس و همچنین بدنبال داشتن انتظارات معقول از عملکرد و نتایج کارهای خویش، سطح استرس و فشار روانی کمتری را تجربه می‌کنند که در نتیجه با کاهش استرس، سلامت روان و بهزیستی ذهنی آنها بهبود می یابد. بطوری که در زمینه رابطه فشار روانی با بهزیستی کلی، پژوهش‌ها مبین این موضوع هستند که عوامل استرس‌زا در بلند مدت منجر به بروز مشکلات جسمی و روانی همچون اضطراب، افسردگی، ترس، علایم قلبی و عروقی، مشکلات گوارشی، بی خوابی، سردرد و غیره می شوند[۲۴]. در تبیین دیگر این یافته می توان بیان کرد که با توجه به نقش کمالگرایی مثبت در بهبود عملکرد تحصیلی دانشجویان[۱۵]، دانشجویان پرستاری که از سطح مطلوب و مثبت کمالگرایی برخوردارند، به دنبال کسب عملکرد تحصیلی بهتر، خودکارآمدی، عزت نفس و هیجانات مثبتشان افزایش می یابد. و از آنجایی که این متغیرها با بهزیستی ذهنی افراد مرتبط هستند، بالطبع سطح بهزیستی هیجانی آنها افزایش خواهد یافت. همچنین در تبیین رابطه کمالگرایی منفی با بهزیستی هیجانی دانشجویان پرستاری می توان گفت افرادی که کمالگرایی متمرکز بر خود بالایی دارند، دارای معیارهای شخصی بالایی هستند و با نگرانی از اشتباه کردن و شک و تردید در انجام فعالیت‌ها دست و پنجه نرم می‌کنند. بطوری که شکست در دست یابی به این معیارهای آرمانی فرد را مستعد اضطراب، افکار خودکشی، درماندگی، عواطف منفی، خود کم بینی و افسردگی می نماید. بطوری که مطالعات مختلفی در این خصوص نشان می دهند که کمال گرایی منفی موجب کاهش سلامت عمومی از طریق افزایش احتمال بروز اختلالات در افراد مورد مطالعه می شود[۱۳]. لذا با توجه به پیشینه پژوهشی در زمینه کمالگرایی منفی و رابطه آن با ابعاد سلامت روان، یافته پژوهش حاضر را چنین می توان تبیین نمود که دانشجویانی که از خود و دیگران انتظارات نامعقولی دارند موجب افزایش پریشانی روانی خویشتن شده و در نتیجه با افزایش اضطراب خود در معرض مشکلات روانی بسیاری قرار می گیرند که بالطبع موجب کاهش سطح سلامت جسمانی و روان شناختی خویش می‌شوند. همچنین افراد با کمالگرایی منفی بدلیل انتظارات نامعقول از دیگران و در نتیجه در صورت اثبات خلاف دیدگاه و انتظاراتشان، نسبت به دیگران بی اعتماد شده و در نتیجه صمیمت و درگیری اجتماعی کمتری تجربه می‌کنند که بالطبع با افزایش انزوا و تنهایی شان، افسردگی، درماندگی و مشکلات روانی- اجتماعی دیگری را تجربه کرده و از لحاظ بهزیستی ذهنی با افت محسوسی روبر می شوند. در واقع، افراد با کمال گرایی منفی با انجام رفتارهایی که برای سلامتی مناسب نیستند از قبیل وابستگی به مواد، حس درماندگی در مواجه با موقعیت های پیش آمده به علت در نظر گرفتن معیارهای سطح بالا که انجام آن خارج از عهده فرد می باشد و سایر رفتارهای آسیب زا سلامت عمومی خود را کاهش می‌دهند. پس در تبیین این نتایج می توان گفت کمال گرایی مثبت با سبک زندگی مناسب و سازگارانه، پایین بودن رفتارهای مضر سلامتی، ایجاد عواطف مثبت، دستیابی به انتظارات شخصی و ایجاد یک نگرش خوشبینانه و افزایش عملکرد اجتماعی باعث کاهش اختلال های روانی و افزایش بهزیستی در افراد می شود[۱۳].

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

در زمینه رابطه کمالگرایی مثبت و منفی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری یافته‌ها همسو با نتایج تحقیقات SHeikh smailiو Karimi، Khosropour و همکاران و Zhang و همکاران نشان داد که کمالگرایی مثبت و منفی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری رابطه معناداری دارد[۱۵، ۱۷، ۲۵]. در این زمینه می توان گفت که دانشجویانی که کمالگرایی مطلوبی دارند، معمولا به دنبال تعیین اهداف قابل دسترس، احتمال موفقیتشان را بیشتر می کنند و در نتیجه با بهبود نسبی عملکردشان، عزت نفس و خودکارآمدی شان بیشتر شده و در نتیجه موجب شکل گیری اشتیاق بیشتر برای یادگیری و موفقیت تحصیلی در آنها می شود. به عبارت دیگر، یک چرخه حلقوی بین کمالگرایی مثبت، پیشرفت تحصیلی تحصیلی، خودکارآمدی و اشتیاق تحصیلی شکل می گیرد. درواقع، کمالگرایی مثبت از طریق تقویت زمینه های درون روانی مثبت مانند عزت نفس و اعتماد به خود و ویژگی هایی چون واقع بینی، پذیرش محدودیت های شخصی و احساس رضایتمندی و خرسندی از عملکرد شخصی، انگیزه و اشتیاق تحصیلی را به صورت مثبت تحت تاثیر قرار می دهد. بنابراین می توان گفت که سازه کمال گرایی دو سویه بوده و شواهد پژوهشی موید آن است که کمال گرایی لزوما یک صفت منفی و ناسالم نیست. کمال گرایی مثبت با سازگاری در زندگی و عملکرد تحصیلی مثبت همبسته می باشد[۱۳]. همچنین، در خصوص رابطه کمالگرایی منفی با اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری نیز چنین می توان گفت که کمالگرایی منفی و در نتیجه اتخاذ معیارهای آرمانی و غیر معقول و به تبع آن شکست در رسیدن به آن معیارها با کاهش عزت نفس و اعتماد به نفس دانشجویان و تضعیف حس کارآمدی و خوداثربخشی شان موجب می شود تا انگیزه پایینی برای شرکت در فعالیت‌های مدرسه یا دانشگاه داشته باشند و در نتیجه در کلاس درس کمتر در مباحث شرکت می کنند و بدلیل اعتماد به نفس پایین و خودکارآمدی تضعیف شده اشتیاقی به بهبود عملکرد خویش ندارند که در نهایت با افت تحصیلی موجبات شکل گیری دور معیوب افت تحصیلی، خودکم بینی و کاهش اشتیاق در آنها می شود. بطوری که در تایید این یافته ها می توان به تحقیق خسروپور ونیکوییاشاره کرد که نشان دادند بین کمالگرایی، انگیزه پیشرفت و عزت نفس با عملکرد تحصیلی دانشجویان پرستاری رابطه مثبت معنی داری وجود دارد[۱۵]. از جمله محدودیتهای تحقیق حاضر می‌توان به مختص بودن نمونه تحقیق حاضر به دانشجویان پرستاری شهر اراک اشاره کرد که تعمیم نتایج به جوامع گسترده را با مشکل مواجه می‌کند. علاوه براین استفاده از پرسشنامه به عنوان ابزار جمع‌آوری اطلاعات در تحقیقات همبستگی با محدودیتی همچون ابهام در تفهیم و پاسخ‌دهی به سوالات و همچنین ارایه پاسخهای جامعه پسند مواجه است که نتیجه‌گیری در این زمینه را مشکل می‌سازد. لذا با توجه به یافته‌ها و همچنین محدودیتهای تحقیق حاضر پیشنهاد می‌شود تا در پژوهش‌های بعدی مرتبط با این زمینه در کنار پرسشنامه از سایر ابزارهای جمع‌آوری اطلاعات همچون مصاحبه به منظور عمق بخشیدن به صحت اطلاعات دریافتی توجه شود. علاوه براین، با توجه به نقش کمالگرایی در اشتیاق تحصیلی و بهزیستی دانشجویان، پیشنهاد می‌شود تا در محیطهای تحصیلی و آموزشی به نقش مهم مداخلات روانشناختی و مشاوره در بهبود عملکرد تحصیلی و ارتقا بهزیستی دانشجویان و دانش‌آموزان توجه ویژه‌ای معطوف شود.

نتیجه‌گیری

با توجه به یافته های پژوهش حاضر و همچنین پیشینه پژوهشی مختلف، می توان نتیجه گرفت که کمالگرایی نقش مهمی در ابعاد مختلفی زندگی(همچون بعد تحصیلی و سلامت روانشناختی) دانشجویان ایفا می کند. بطوری که عدم توجه به نقش مهم این متغیر می تواند موجبات افت تحصیلی و کاهش بهزیستی هیجانی دانشجویان را فراهم سازد. بنابراین، نیازمند توجه هر چه بیشتر مسولان آموزشی کشور به اهمیت مباحث و مداخلات روانشناختی و مشاوره‌ای در زمینه تحصیلی و بهداشت روان دانشجویان و دانش‌آموزان می باشد.

قدردانی

محققان تحقیق حاضر نهایت تشکر و قدردانی خود را از همکاری کلیه دانشجویان و مسولان عزیز در راستای انجام هر چه بهتر این پژوهش اعلام می‌دارند.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

تاییدیه اخلاقی: به منظور اجرای تحقیق حاضر ضمن اخذ مجوزهای لازم، بعد از توضیح اهداف پژوهش و ارایه اطلاعات ضروری تحقیق، رضایت آگاهانه اعضای نمونه برای شرکت در مطالعه حاضر اخذ گردید.

تعارض منافع: هیچ گونه تعارض منافعی بین نویسندگان وجود ندارد.

منابع مالی: تحقیق حاضر صرفا با هزینه های شخصی نویسندگان تهیه شده است.

منابع

1- Abbasi M, Ayadi N, Shafiee H & Pirani Z. Role of Social Well-Being and Academic Vitality in Predicting the Academic Motivation in Nursing Students. Scholarly Bimonthly of Edu Str Med Sci, 2016; 9(1): 49-54. [Persian]
2- Hejazi E, Rastgar A, Gorban Jahromy R. A prediction model of mathematical achievement: the role of academic engagement and achievement goals. J edul initiat, 2008; 28(7): 29-46. [Persian]
3- Hassankhani H, Aghdam AM, Rahmani A, Mohammadpoorfard Z. The Relationship between Learning Motivation and Self Efficacy among Nursing Students. Res Dev, 2015; 1; 4(1): 97-101.
4- Abedi A, Memarian A, Shoshtari M & Gulshani Monazah F. Investigate the effectiveness of Martin cognitive - behavioral multi-dimensional interventions, on the academic performance of female students in Isfahan high schools. J Edu Psychol, 2014; 32 (10): 93-79. [Persian]
5- Rose S. Academic success of nursing students: Does motivation matter? Teach and Learn Nurs, 2011; 6(4): 181-184.
6- Abolgasemy A. survey Simple and multiple relationship students stress factors with educational performance in students With respect to Religious Attitudes, J edu Sci and Psychol, 2004; 3(1-2): 18 .[Persian]
7- Pekrun, R., Goetz, T., & Titz, W. Academic Emotions in Student' Self-regulated Learning and Achievement: A Program of Qualitative and Quantitative Research. *Edu Psychol, 2002; 37(2), 91-105.*
8- Whitelaw, Swift, Goodwin &Clark. Physical Activity and Mental Health: the role of physical activity in promoting mental wellbeing and preventing mental health problems. Published by NHS Health Scotland. Adolescents. J Spor Sci, 2008; 22: 679-701 (147 refs).
9- Karami nouri R, Mokri A, Mohamadi M & Yazdani S. Study of factors affecting the happiness and well-being of students at Tehran University, J Psychol, 2002; 32 (1): 3- 41. [Persian]
10- Rice KG, Lopez FG, Richardson CME. Perfectionism and performance among STEM students. J Vocat Behav 2013; 82(2): 124-134.
11- Jalalvand M, Sehni Yailagh M, Kianpoor F, & Allipour S. The relationships between perfectionism and academic performance with mediating role of achievement goals and academic motivation in undergraduate students of Shahid Chamran University. Int J Psychol and Behav Res, 2015; 4(2): 209-228.
12- Rice KG, Dellwo JP. Perfectionism and selfdevelopment: Implications for college adjustment. J Counsel Dev, 2002; 80(2): 188-197.
13- Ahmadi Tahure M, Jafari I, Kariminia R, & Akhavan, H. Evaluate the relationship between positive and negative perfectionism with the elderly general health and personality. Sci J Med Sci Health Serv Hamadan Univ, 2010; 17 (3): 69 -65. [Persian]
14- Canter, D. E. Self-Appraisals, Perfectionism, and Academics in College Undergraduates. A dissertation proposal submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree of Doctor of Philosophy at Virginia Commonwealth University 2008.

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]

15- Khosropour F & Nikooyi M. The relationship between perfectionism, achievement motivation and self-esteem with nursing student's academic performance. Strides in Development of Medical Education, Dev Cent Med Edu J, 2014; 11 (4): 542-549. [Persian]
16- Hoseini, Z. The relationship between perfectionism and coping strategies with well-being of nurses, MSc thesis, Psychology, Payam Noor University of Tehran 2007. [Persian]
17- Zhang, Y., Gan, Y., & Cham, H. Perfectionism, academic burnout and engagement among Chinese college students: A structural equation modeling analysis. Personal Individ Differ, 2007; 43: 1529–1540.
18- Delaware A. The Basics Theoretical and practical research in the humanities and social sciences. Tehran: Fourth Printing, Roshd Publishing, 2011. [Persian]
19- Aboulghasemi A, Nazari M, Zahed A, Narimani M. The role of procrastination, final demand and awareness of emotions in distinguishing strengths and weaknesses of academic achievement. J Psychol Sci, 2013; 12 (46): 186-168. [Persian]
20- Keyes, C. L. M. & Magyar-Moe. Jeana.L. The measurment and utility of adult subjective well_being .p.411-425 in positive psychological assessment: Handbook of models and measures, edited by S.J.Lopez and .R. Snyder. Washington, DC: American Psychological Association, 2003.
21- Golestanibakht T. Model of subjective well and joy in the population of Tehran [dissertation]. Tehran: Alzahra University 2007. [Persian]
22- Fredricks, J. A., Blumfeld, P. C., & Paris, A. H. School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. Rev Edu Res, 2004; 74(1): 59-109.
23- Abbasi M, Dargahi SH, Pirani Z, Bonyadi F.Role of Procrastination and Motivational Self-Regulation in Predicting Students' Academic Engagement, Irani J Med Edu, 2015; 15(23): 160-169. [Persian]
24- Grandy TG, Westerman GH, Combs CE, Turner CH. Perceptions of stress among third-year dental students. J dental edu, 1989; 53(12):718-21.
25- SHeikh smaili P & Karimi G. The relationship between perfectionism with academic motivation among female students in special schools. Int Conf Psychol cult life, 2015. [Persian]

[Downloaded from edcbmj.ir on 2026-10-25]